

RICARDO MIR

L'imam Abu Muntaser, un palestí refugiat a Jordània, a l'habitació de casa seva, a Al-Zarqa, on es va amagar Al-Zarqawi, líder d'Al-Qaida, el 1999.

L'imam Abu Muntaser i Al-Zarqawi, un dels dirigents d'Al-Qaida més buscats pels Estats Units, van néixer a la ciutat jordana d'Al-Zarqa. EL TEMPS ha visitat aquesta població i ha entrevistat Abu Muntaser, que ha obert les portes de casa seva per parlar d'Al-Zarqawi i mostrar l'habitació on es va amagar uns mesos.

## El bressol del pitjor enemic dels EUA

“**A**quí vivia Abu Mussab. Crec que és a l'Iraq, però fa molt de temps que no l'he vist”, diu un nen de ben just set anys després d'interrompre el seu diàleg futbolístic amb la paret de la casa on va néixer Abu Mussab al-Zarqawi, el líder d'Al-Qaida a l'Iraq. En aquesta casa modesta de dues plantes i façana emblanquinada es va criar, juntament amb nou germans més, el terrorista més buscats del Planeta. El seu cap, com el d'Ossama bin Laden, està taxat en 25 milions de dòlars.

A final d'abril, l'autor d'alguns dels atemptats més sagnants comesos a l'Iraq i de la decapitació d'almenys deu ostatsges estrangers va aparèixer en un

vídeo, per primera vegada a cara descoberta. Al-Zarqawi va acusar l'administració nord-americana de mentir sobre les seves victòries militars a l'Iraq i es va comprometre a destruir els esforços del nou Govern iraquí per tornar l'estabilitat. Amb un rostre inexpressiu i veu emfàtica, l'home que declarà la guerra als xiïtes de l'Iraq amenaçà aquesta vegada d'atacar tots els qui prenen part de la policia i l'exèrcit iraquí.

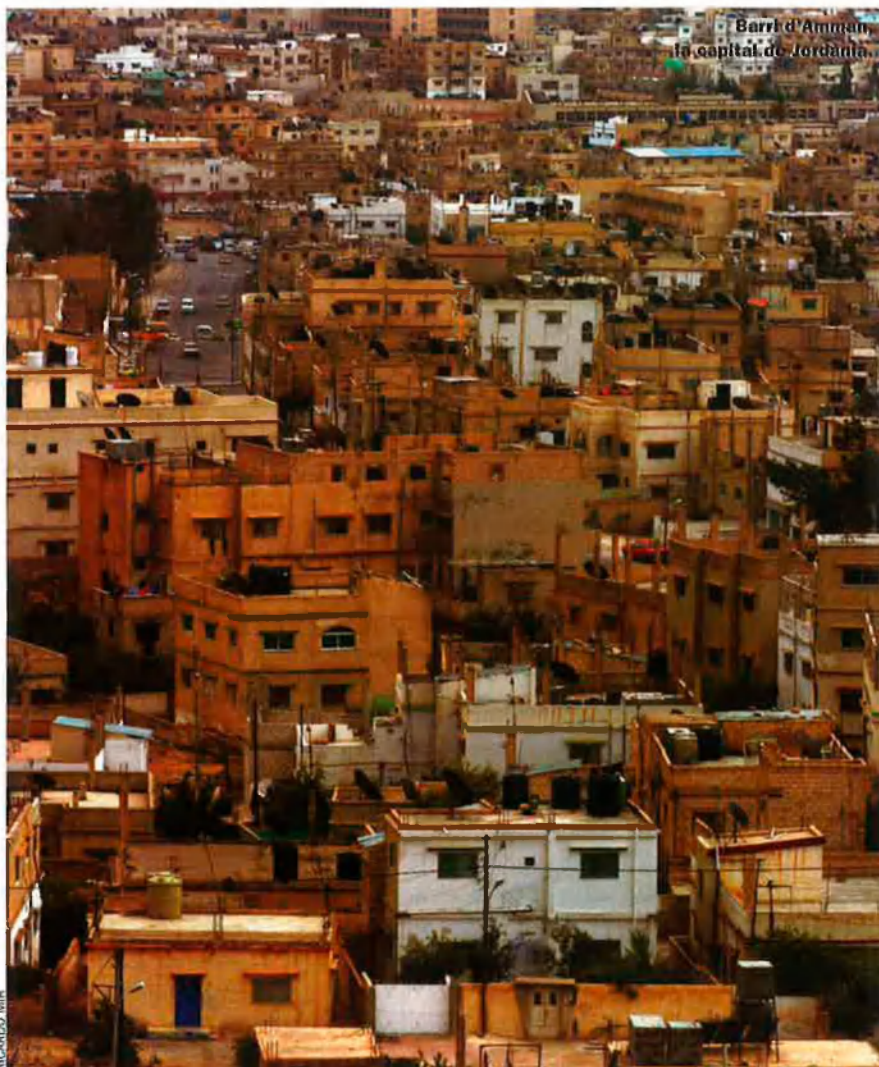
**L'home d'Al-Zarqa.** A Al-Zarqa, la ciutat natal d'Al-Zarqawi, la por que aquest nom provoca a la resta del món es transforma en admiració. Per al nen que juga a futbol al carrer, com per a

molts dels seus antics veïns, és un heroi i un bon musulmà. Els assassinats de civils que se li imputen són aquí part de la conspiració de la propaganda occidental. Pocs els donen crèdit. Per això, amb infinita innocència, el nen afegeix: “Jo encara sóc molt petit, però quan cresca m’uniré a Abu Mussab a l’Iraq.” Al-Zarqawi en àrab significa “l’home d’Al-Zarqa”. En aquesta ciutat industrial a 30 quilòmetres d’Aman, la capital del país, nasqué fa 39 anys el “príncep d’Al-Qaida a l’Iraq”, segons el va batejar Bin Laden a final de l’any 2004.

La majoria dels habitants d’Al-Zarqa són refugiats palestins o membres del clan d’Al-Zarqawi, els Beni Hassan, una tribu jordana d’origen beduí. Els seus carrers s’assemblen als de qualsevol camp de refugiats a Gaza o Cisjordània: un paisatge de cabres menjant entre contenidors d’escombraries, carrerons de terra, cases sense acabar de construir, nens sense sabates i rapats per evitar els polls, i una densitat de població més pròpia d’una granja de gallines.

La pobresa, la criminalitat i l’exclusió de la vida política han fet d’Al-Zarqa un dels principals centres de reclutament per Al-Qaida i dels moviments *ihadistes* internacionals. Segons el periodista jordà Mohamed Abu Rumman, centenars de veïns d’Al-Zarqa i dels pobles de la rodalia han sortit del país per comptar els passos d’Al-Zarqawi. Al voltant de setanta han mort a l’Iraq, el Pakistan o l’Afganistan o estan empresonats entre Guantánamo i Abu Ghraib.

**Musulmà poc modèlic.** Al-Zarqawi no sempre va ser el que es diu un musulmà modèlic. Nascut en una família pobre, de jove “bevia molt i va tenir molts problemes”, diu Rashid, un dels seus antics veïns, de vint-i-dos anys. Als disset anys Al-Zarqawi deixà els estudis i, poc després, segons els serveis d’intel·ligència jordans, va ser arrestat per un cas d’assetjament sexual. Aleshores, es va produir el primer punt d’inflexió en la seva trajectòria. Al-Zarqawi va començar a sovintejar la mesquita, on ja s’havia estès el salafisme. Aquesta ideologia, abraçada tant pels moviments islamistes moderats com la Germanor Musulmana com pels radicals com Al-Qaida, proposa una



## El salafisme s’estén per Jordània

Hi ha diverses raons per explicar l’arrel del salafisme, la ideologia d’Al-Zarqawi, a Jordània. Una és l’acord de pau signat pel regne haiximita amb Israel el 1994. “Molta gent es va sentir traïda”, assegura el periodista del diari liberal *El Ghad*, Abu Rumman. Especialment la població palestina, que representa prop de la meitat del 6 milions d’habitants del país. “Incapaçes de creuar la frontera per fer la *ihad* contra Israel, molts s’uneixen a la guerra santa contra els Estats Units fora de Jordània, perquè per a ells l’enemic és el mateix: Estats Units igual a Israel.” Aquest factor, unit a un horitzó sense perspectives econòmiques i un sistema polític que, en opinió d’Abu Rumman, restringeix la democràcia, els drets humans i la llibertat d’expressió, s’encarrega de fer la resta.

tornada a les arrels de l’islam per forçar mitjancant la *ihad* la creació d’estats islàmics a tot el món àrab.

L’imam Abu Muntaser, d’Al-Zarqa, va entrar en contacte amb Al-Zarqawi després del primer viatge que aquest va fer a l’Afganistan el 1989 per lluitar contra els soviètics. “És un home alt i corpulent, molt seriós i adust, d’idees

fixes i molt respectat pel suport que té a Al-Zarqa dels Beni Hassan”, diu l’imam, un refugiament palestí de mirada intimidadora i rostre semblant al de Bin Laden.

Ambdós, juntament amb el mentor espiritual d’Al-Zarqawi, Mohamed al Maqdisi, van fundar a començament dels noranta l’organització Bayyat al-



Vista general d'Al-Zarqa, una ciutat industrial situada a 30 km d'Amman, la capital jordana.

Immam ("Lleialtat a l'Imam"). El seu objectiu: derrocar la monarquia i restablir el califat. "El capitalisme és molt injust per la diferència que crea entre rics i pobres. En l'islam hi ha l'única solució basada en la justícia i la igualtat", assegura Muntaser des de la seva casa, sobre un turó d'Al-Zarqa.

Però els seus plans foren descoberts pels serveis de seguretat, que troben armes en poder de l'organització. Els tres van ser condemnats a presó l'any 1993. Després de sis anys a l'ombra i gràcies a una amnistia concedida per la corona a centenars de presos, Al-Zarqawi va ser alliberat i va anar a viure a casa d'Abu Muntaser. En una habitació amb els estants plens de llibres alcorànics i un pòster amb la mesquita d'Al-Aqsa de Jerusalem, que l'imam mostra amb orgull, va passar tres mesos amagat. "Em va demanar que tornés a l'organització però m'hi vaig negar. Teníem moltes diferències. Estava ja enfrontat amb tot el món, però, per exemple, desaprovava els atemptats suicides com a estratègia per lluitar contra Israel", afirma l'imam. Una versió que contradiu l'acusació dels serveis d'intel·ligència jordans que imputen a Al-Zarqawi l'intent de volar l'Hotel Radisson d'Aman el 1999.

La ideologia d'Al-Zarqawi, això no obstant, ja era absolutament radical i

monolítica. El periodista Abu Rumman va entrevistar després Al-Maqdisi, l'ideòleg que més ha influït el pensament d'aquest *jihadista*. "Li vaig preguntar què opinava dels talibans. 'Són l'únic govern veritablement islàmic —em va dir—, però accepten l'ONU i tenen relacions amb els altres governs àrabs, cosa que nosaltres desaprovem", li contestà des de la presó jordana on complia condemna. Per a Al-Zarqawi i Maqdisi, els talibans eren moderats, assegura el cap d'investigació d'*El Ghad*. "Comparat amb el cap d'Al-Qaida, Al-Zarqawi està a la dreta, és un falcó, mentre que Bin Laden és un moderat", afirma des del seu despatx.

Des de la casa de l'imam Abu Muntaser s'albira tot Al-Zarqa. Un bosc de formigó bressolat entre turons de sorra. Al-Zarqawi va dir adéu a la ciutat l'any 1999 i, des d'aleshores, assegura, l'imam no l'ha tornat a veure. Davant de sa casa, però, es construeix una mesquita dedicada a Abu Mussab al-Zarqawi. Molts a Occident la veuran com un temple dedicat al culte al diable. Però a Al-Zarqa el seu ciutadà més infame continua sent un heroi.

Ricardo Mir  
Al-Zarqa (Jordània)

## Interiors



Llibert Ferri

### Soljenitsin contra Occident

Qui ho havia de dir, fa trenta anys, que aquell Aleksandr Soljenitsin, escriptor brillant, dissident irreductible i supervivent del gulag, a qui feia poc havien expulsat de l'URSS per traïdor i que, agraït, era acollit per les democràcies capitalistes, acabaria fent una proclama antioccidental. Ha estat fa només uns dies en una entrevista al diari rus *Moskovski Novosti* que Soljenitsin ha acusat l'OTAN de preparar el setge de Rússia per arrabassar-li la sobirania amb la complicitat del país excomunistes de l'Europa central i oriental que han estat captats pel bloc atlàntic. L'exdissident veu una "pinça" antirussa que va de les repúbliques bàltiques a Geòrgia, passant per Bulgària, Romania i Polònia i, sobretot, per Ucraïna, a punt de caure en l'òrbita occidental. Soljenitsin va més lluny encara i diu que els nord-americans estan disposats a quedar-se amb les antigues repúbliques soviè-

tiques de l'Àsia central, i assegura que si algun dia Rússia entrés a l'OTAN, això "no significaria el reforçament de la civilització cristiana, sinó la seva caiguda". L'escriptor no vol que els russos copiïn la democràcia occidental "perquè està en crisi i és impossible preveure com se'n sortirà".

Paradoxalment, les formulacions de Soljenitsin coincideixen amb les del think thank militar soviètic —ara reforçat pel règim de Putin— que continua analitzant les relacions d'Occident amb Rússia en clau d'expansió imperial, és a dir, amb mentalitat de guerra freda. Una percepció geoestratègica que va ser heretada per l'URSS de l'imperi tsarista i que ara el supervivent del gulag fa seva i reivindica. Tot i haver estat acollit i viure als EUA, Soljenitsin té interioritzada l'ànima russa eslavista —que era l'hegemònica en el cos totalitari de l'URSS— disposada a esbatussar-se amb l'ànima russa occidentalista, sempre sota sospita de decadència i traïció.

llibertferri@telefonica.net